

Asia: VN/33762/2023

Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä arviointimuistiosta

Arviointimuistio on kattava ja tuo hyvin esille tunnistetut kehitystarpeet.

Luku 1 - Taustaa kokonaisuudistuksesta

-

Luku 2 - Nykytilan kuvaus

-

Yleistä

-

Luku 1 - Yleiset säännökset

Porvoon ympäristöterveydenhuolto pitää kannatettavana tarkennuksia laissa käytettäville määritelmille ja termeille (terveysriski, olosuhdehaitta).

Eri viranomaisten roolien toimivaltajaan selkeyttäminen on tarpeellista.

Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät

-

Luku 4 - Ilmoituksenvarainen toiminta

On hyvä ehdotus, että terveydensuojelulain mukaisen ilmoituksen sisällöstä säätäminen voitaisiin siirtää lain tasolle.

Ehdotus ilmoituksenvaraisen toiminnan kohteiden luokittelemisesta suuren, kohtalaisen ja vähäisen riskin kohteiksi on hyvä. Kaikki vähäriskiset kohteet jäisivät ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Näitä kohteita valvottaisiin ainoastaan terveyshaittaepäilyjen perusteella. Tämä on hyvä suunta ja kannatettavaa. Luokitteluperusteet tulisi käydä selkeästi ilmi lainsäädännöstä ja riittävällä keskusviranomaisen ohjeistuksella tulisi huolehtia siitä, että valvontaperusteita sovelletaan yhdenmukaisesti valtakunnallisesti.

Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi

Talousvesivalvontaan liittyvään lainsäädäntöön ehdotetaan useita tarkennuksia, joiden tarkoituksena on selkeyttää talousveden toimittamiseen liittyviä velvoitteita ja toisaalta myös valvontaa. Omavalvonnan tärkeyden korostaminen ja riskiperusteisen valvonnan kehittäminen valtakunnallisesti yhdenmukaiseksi on hyvä kehityssuunta. Samoin eri valvontaviranomaisten roolin selkeyttäminen valvonnassa on tärkeää.

Ns. pikkuasetus (401/2001) voisi koskea yksittäisiä talousvesikäytössä olevia kaivoja ja muuta yksittäisen kiinteistön vedenhankintaa (esim. meri- tai järvivedestä valmistettava talousvesi).

Pienet vedenjakeluverkostossa vettä toimittavat laitokset tulisi käsitellä isossa asetuksessa, mutta näiden laitosten osalta tulisi kuitenkin määritellä velvoitteet järkevään mittasuhteeseen. Ehdotus siitä, että ostovettä toimittavien vesiosuuskuntien ja vettä myyvän laitoksen yhteistyötä edellytetään lisättäväksi, on hyvä. Vettä jakavat laitokset tulisi kuitenkin pitää erillisinä valvottavina kohteina.

Satamien talousveden toimittaminen aluksille tulisi määritellä lainsäädännössä. Sataman määrittely ensisijaiseksi tilaksi on mahdollista, mutta tällä hetkellä ensisijaiset tilat on määritelty rakennuksiksi. Satamien vedenjakelujärjestelmät eivät aina liity yksittäisiin rakennuksiin ja siksi määrittelyä on tarve tarkentaa satamien osalta. Pienvenesatamien ja muiden vesipostien vedenjakelun osalta ohjeistus lienee riittävä.

Ehdotuksessa esitetään, että suunnitelmallisessa valvonnassa tulisi käyttää ensisijaisesti ulkopuolisia näytteenottajia. Lainsäädännössä tulisi asia esittää siten, että viranomaisvalvontanäytteiden näytteenottajan tulee olla riippumaton valvottavasta laitoksesta. Jos viranomainen ei itse ota viranomaisvalvontanäytettä, tulisi näyte ottaa valvontaviranomaisen tilauksesta ulkopuolisen pätevän näytteenottajan toimesta.

Talousveden lämpötilojen toimenpiderajat olisi hyvä saada yhteneväiseksi muun lainsäädännön kanssa.

Luku 6 - Jätteet ja jätevedet

-

Luku 7 - Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset

Uimarantojen uimakauden kiinteä määrittely alkamaan vasta 15.6. tulisi poistaa. Uimarannat ovat usein vilkkaassa käytössä jo toukokuussa, jos säät ovat lämpimät. Uimarantojen käymälöiden käsienpesu- ja suihkuvaatimus yleiselle rannalle johtaisi monen pienen rannan sulkemiseen, koska niitä sijaitsee paljon alueilla, joissa ei ole vesihuoltoa saatavilla.

Uima-allaskohteiden riskiperusteista luokittelua valvottaviin ja vain terveyshaitan perusteella valvottaviin on tarve selkeyttää entisestään.

Luku 9 - Hautausmaat ja hautaaminen

-

Luku 10 - Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta

-

Luku 11 - Tutkimuslaboratoriot ja maksut

Perusmaksun yhdenmukaisen määräytymisen varmistamiseksi, tulee perusmaksun määräytymisperusteet olla yksiselitteiset ja helposti tulkittavat.

Luku 12 - Kiellot ja määräykset

-

Luku 13 - Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Luku 14 - Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

-

Luku 15 - Erinaisia säännöksiä

-

Tietojärjestelmät

On erittäin kannatettavaa, että Vati-tietojärjestelmästä tulisi myös arkistokelpoinen.

Terveydensuojelulain hallintomenettelyjen arviointi ja kehittämistarpeet

-

Liite 1 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/5015)

Lämmityskauden ulkopuolisen huonelämpötilan yläraja +32 °C ja riskiryhmille +30 °C on koettu liian korkeaksi pitkäkestoisten helteiden aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi. Tämä tulee huomioida uudistuksessa. On hyvä parannus, jos lämpötilojen arvioinnissa otetaan huomioon koko vuorokauden lämpötila ja erityisesti yöaikainen lämpötila.

Talousveden lämpötilojen toimenpiderajat olisi hyvä saada yhteneväiseksi muun lainsäädännön kanssa.

Ehdotukset meluun liittyvän lainsäädännön kehittämiseksi ovat hyvät.

Tupakansavusta aiheutuvan haitan todentaminen ja terveyshaitan arviointi on haastavaa. Lainsäädännössä tulisi olla selventävät suuntaviivat valvonnan yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Tupakoitsijan veloitetta huolehtia siitä, että hänen tupakoinnistaan ei aiheudu muille haittaa, on tärkeää korostaa.

Taloudelliset vaikutukset

-

Ympäristövaikutukset

-

Muut ihmisiin kohdistuvat yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Lönnroth Maarit
Porvoon ympäristöterveydenhuolto - Porvoon ympäristöterveysjaosto
12.06.2025 § 62